

KONCEPCIJA. PRIEDAS NR. 3

Lietuvos Respublikos bendrojo plano sąsajos su kitais dokumentais

---

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas

Organizatorius: Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija

Plano rengėjas: TAEM URBANISTAI, UAB

2019 m.

TURINYS

1.	Sąsajos su galiojančiu Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu	5
2.	Sąsajos su Lietuvos Respublikos pagrindiniais, vizijas formuojančiais ir tarptautiniais dokumentais .	9
2.1.	2014–2020 metų nacionalinės pažangos programa.....	9
2.2.	Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“	11
2.3.	Lietuvos urbanistinė chartija (LUP).....	13
2.4.	Nacionalinės integralios paveldosaugos strategijos metmenys.....	14
2.5.	Valstybinė švietimo strategija 2013–2022 m.	15
2.6.	Lietuvos sveikatos 2014–2025 m. strategija.....	16
2.7.	Demografijos, migracijos ir integracijos politikos 2018–2030 m. strategija	16
2.8.	Nacionaline susisieki mo plėtros 2014–2020 metų programa	17
2.9.	Nacionalinė darnaus vystymosi strategija	18
2.10.	Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija.....	19
2.11.	Lietuvos regioninės politikos baltoji knyga.....	21
2.12.	Lietuvos kaimo plėtros ir žemės ūkio politikos baltoji knyga	23
2.13.	Nacionalinės kultūros paveldo apsaugos gairės	24
2.14.	Kultūros objektų aktualizavimo programa 2014–2020 m.	24
2.15.	XVII Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa ir programos įgyvendinimo planas.....	25
2.16.	Kultūros ir kūrybinių industrijų politikos 2015–2020 m. plėtros kryptys	25
2.17.	Faro konvencija.....	26
2.18.	Vandenių srities plėtros 2017-2023 metų programos įgyvendinimo veiksmų planas	26
2.19.	Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB	26
2.20.	Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/56/EB	27
2.21.	Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategija	27
2.22.	Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategija.....	28
2.23.	Naujoji miestų darbotvarkė	29
2.24.	UNESCO konvencija dėl kultūrinės raiškos įvairovės apsaugos ir stiprinimo	29
2.25.	Jungtinių Tautų Habitat tarptautinės miestų ir teritorijų planavimo rekomendacijos.....	30
2.26.	Urbanistinė darbotvarkė Europos Sąjungai „Amsterdamo paktas“	30
2.27.	Pasaulio miestų ataskaita 2016 „Urbanizacija ir vystymasis: ateities galimybės“	31
2.28.	Romos viešųjų erdvių chartija, 2013.....	31

2.29.	Baltoji knyga (Bendros Europos transporto erdvės kūrimo planas. Konkurencingos efektyviu išteklių naudojimu grindžiamos transporto sistemos kūrimas)	31
2.30.	Energetikos veiksmų planas iki 2050 metų (<i>Energy Roadmap</i>).....	32
2.31.	ES žiedinės ekonomikos veiksmų planas, konkurencingos mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos sukūrimo iki 2050 m. planas (<i>Roadmap for moving to a competitive low carbon economy in 2050</i>); <i>A Clean Planet for all. A European strategic long-term vision for a prosperous, modern, competitive and climate neutral economy</i>).....	33
2.32.	Darnaus vystymosi strategija	34
2.33.	Darnaus vystymosi tikslų 2030 darbotvarkė.....	35
2.34.	Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvencija	37
2.35.	Europos architektūros paveldo apsaugos konvencija	37
2.36.	Ministrų komiteto rekomendacija valstybėms narėms dėl Europos kultūros paveldo strategijos XXI amžiuje.....	37
2.37.	2018 m. Davoso deklaracija (Kultūros ministrų konferencija, 2018 m. sausio 20–22 d.)	38
2.38.	Regionų kultūros plėtros 2012–2020 m. programa.....	38
2.39.	Baltijos jūros regiono ilgalaikio vystymo perspektyva iki 2030 m. (<i>VASAB Long-Term Perspective for the Territorial Development of the Baltic Sea Region</i>)	39
2.40.	ESPO (mokslinių tyrimų programa, kuria siekiama remti teritorinės plėtros politikos formavimą Europoje).....	39
2.41.	Europos kraštovaizdžio konvencija.....	40
2.42.	ES dirvožemio apsaugos teminė strategija	40
2.43.	Efektyvaus išteklių naudojimo Europos planas	41
2.44.	Nacionalinė miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012–2020 m. programa	41
2.45.	Lietuvos turizmo plėtros 2014–2022 m. programa	43
2.46.	1992 m. Helsinkio konvencija dėl Baltijos jūros baseino jūrinės aplinkos apsaugos.....	44

1. Sąsajos su galiojančiu Lietuvos Respublikos teritorijos bendroju planu

Rengiamoje Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano koncepcijoje, kaip ir galiojančiame Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane, atsižvelgiant į Europos erdvinės raidos kontekstą šalies teritorijos raidos strategija remiasi šiais Europos Sąjungoje (toliau – ES) pripažintais bendriausiais teritorijų plėtros principais:

- socialinė ir ekonominė plėtra vykdoma siekiant teritorinių (erdvinių) struktūrų pusiausvyros;
- teritorinės (erdvinės) struktūros grindžiamos ypatingomis (specialiomis) vertybėmis ir regioniniu identitetu Europos kontekste;
- racionali ekonominė plėtra iš esmės neprieštarauja gamtos ir kultūros paveldo naudojimui ir išsaugojimui. Paveldo išsaugojimas ir naudojimas padeda ekonominei plėtrai.

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano koncepcijoje, kaip ir galiojančiame LR teritorijos bendrajame plane, numatoma:

- tvari ir pusiausviroji socialinė, ekonominė ir ekologinė šalies teritorijos plėtra;
- daugiacentrės gyvenamųjų vietovių sistemos plėtojimas;
- infrastruktūros ir informacijos pasiekiamumo didinimas;
- gamtos bei kultūros paveldo išsaugojimas ir racionalus naudojimas.

Pateikiami tam tikri atskirų koncepcijoje formuojamų ir galiojančio LR teritorijos bendrajame plane sprendinių aspektai:

Teritorinių elementų vystymas	
<u>Sėkmingi, socialūs ir tvarūs miestai</u>	
<i>Kompaktiškų miestų formavimas</i>	Galiojantis bendrasis planas daugiau orientuotas į urbanistinės sistemos formavimą ir miestų vidinės problematikos iš esmės nenagrinėja. Yra išskirta, kad ypač didžiuosiuose miestuose turi būti įgyvendinamos oro kokybės gerinimo priemonės.
<i>Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas ir įveiklinimas miestuose</i>	Kultūros paveldą darniai integruoti į kraštovaizdžio, taip pat ir urbanistinio, formavimą, pritaikant šiuolaikinėms reikmėms.
<i>Mobilumas</i>	Galiojančiame Lietuvos Respublikos bendrajame plane mobilumo, pasiekiamumo bei daugiarūšiškumo samprata šalies urbanistiniuose centruose (miestuose) nebuvo stipriai plėtojama. Didžiausias

	<p>dėmesys buvo skiriamas šalies tarptautinei integracijai ir įsitvirtinimui.</p> <p>Sprendžiant globalius reiškinius (taršos ir CO₂ emisijų problematiką) būtinas galiojančio bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo tęstinumas, apimantis ir papildomai sprendžiantis tolimesnių tranzitinių ir šalies logistikos srautų bei gyventojų judėjimo sąlygas urbanistiniuose centruose (miestuose).</p>
<i>Tvariai naudojami ištekliai</i>	<p>Galiojančiame bendrajame plane jau buvo numatoma didinti energijos vartojimo efektyvumą, plačiau naudoti AEI, plėsti nuotekų tinklus ir kt. Vis dėlto buvo labiau koncentruojamasi į konkrečius technologinius sprendimus (pvz., grupinių boilerinių naikinimas). Žiedinės ekonomikos samprata ir klimato kaitos aspektai galiojančiame bendrajame plane aptarti nebuvo.</p>
<u>Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės</u>	
<i>Gyvybingos kaimo gyvenamosios vietovės (taip pat miesteliai ir maži miestai)</i>	<p>Numatytas kaimų ir miestelių (seniūnijų centrų) kaip žemės ūkio gamybos ir kaimo gyventojų aptarnavimo, iš dalies miesto gyventojų rekreacijos centrų, plėtojimas. Tai išskirta kaip veiksminga priemonė nuo kaimo gyvenamųjų vietovių depopuliacijos.</p> <p>Taip pat numatyta, kad tikslinga kultūros paveldo išsaugojimo rėmimą derinti ir su Nacionaline turizmo programa, Kultūrinio turizmo programa bei kaimo turizmo plėtote.</p>
<i>Tvari agrarinė ekonomika</i>	<p>Išreikšta nuostata, kad šalies ekonomikos augimas turėtų būti skatinamas ūkinę veiklą diferencijuojant pagal teritorinio potencialo ypatumus, taikant funkcinę konversiją ir ekologiškas technologijas.</p> <p>Išskirta vienu iš strateginių tikslų – nedaryti žalos šalies teritorijos gamtinei ir kultūrinei aplinkai.</p>
<i>Mobilumas</i>	<p>Galiojančiame Lietuvos Respublikos bendrajame plane mobilumo, pasiekiamumo ir daugiarūšiškumo samprata šalies urbanistiniuose centruose (miestuose) ir jų įtakos zonoje nebuvo stipriai plėtojama. Didžiausias dėmesys buvo skiriamas šalies tarptautinei integracijai ir įsitvirtinimui.</p> <p>Sprendžiant globalius reiškinius (CO₂ emisijų ir transporto kuriamos taršos problematiką urbanistiniuose centruose), būtinas galiojančio</p>

	bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo tęstinumas, apimantis ir papildomai sprendžiantis tolimesnių tranzitinių ir šalies logistikos srautų bei gyventojų judėjimo sąlygas miestų įtakos zonose ir regionuose.
<u>Gamtinės teritorijos ir ekologinio balanso pagrindas</u>	
Valdoma urbanizacija	Išskirtas vienas iš strateginių tikslų – nedaryti žalos šalies teritorijos gamtinei ir kultūrinei aplinkai.
<u>Atsakingai naudojama jūra ir pakrantė</u>	
Jūrinė teritorija	Rengiamu bendruoju planu užtikrinamas galiojančio bendrojo plano sprendinių tęstinumas. Nektus strateginiams šalies tikslams, uostų plėtros (įskaitant išorinį giliavandenį uostą), Šventosios, mažųjų uostelių koncepciniai klausimai lieka tęstiniai rengiamame bendrajame plane.
Specialiųjų temų vystymas	
<u>Konkurencinga valstybė</u>	
<i>Konkurencingumas</i>	Išreikšta nuostata, kad šalies ekonomikos augimas turėtų būti skatinamas ūkinę veiklą diferencijuojant pagal teritorinio potencialo ypatumus, taikant funkcinę konversiją ir ekologiškas technologijas.
<i>Žmogiškieji ištekliai</i>	Išreikšta nuostata, kad: <ul style="list-style-type: none"> ● daugiacentrės gyvenamųjų vietovių sistemos hierarchinį tinklą tikslinga formuoti bendrųjų Europos namų fundamentalių ląstelių pagrindu; ● Lietuva per Europos žemyno, gyvenamųjų vietovių tinklą, jungiantį aukščiausio lygmens regionų centrus, tiesiogiai įsijungtų į Europos žemyno tinklą.
<i>Infrastruktūra ir ištekliai</i>	Tarptautinių ryšių formavimo principai buvo programuoti galiojančio Lietuvos Respublikos bendrojo plano sprendiniuose. Šiuo bendruoju planu siekiama užtikrinti galiojančio bendrojo plano sprendinių tęstinumą, stiprinant esamą ir plėtojant pagrindines tarptautinių logistikos kryptis šiaurės–pietų ir rytų–vakarų kryptimis ir tarptautinius ryšius užtikrinančią infrastruktūrą. Rengiamo bendrojo plano koncepcijoje siūloma sistema, atitinkanti tendencijas, tarptautinių urbanistinių centrų vystymosi perspektyvas, vertinant galiojančio bendrojo plano

	<p>sprendinių įgyvendinimą. Formuojant tarptautinį tinklą ir įgyvendinant kokybines sąlygas, palaipsniui augant tranzitiniams logistikos srautams, sprendžiant globalius reiškinius (taršos ir CO₂ emisijų problematiką) būtinas galiojančio bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo tęstinumas, apimantis ir papildomai sprendžiantis tolimesnių tranzitinių ir šalies logistikos srautų bei gyventojų judėjimo sąlygas šalyje, miestuose.</p> <p>Galiojančiame bendrajame plane jau buvo numatomos jungtys su žemynine Europa, platesnis AEI naudojimas. Elektros gamybos srityje buvo koncentruojamasi į stambius energijos gamintojus, decentralizuota gamyba, gaminančių vartotojų samprata taikyta nebuvo.</p>
--	--

2. Sąsajos su Lietuvos Respublikos pagrindiniais, vizijas formuojančiais ir tarptautiniais dokumentais

2.1. 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programa

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
1. Sėkmingi, socialūs ir tvarūs miestai	
1.1. Kompaktiškų miestų formavimas	<p>„Būtina darnios ir tvarios ekonomikos sąlyga – konkurencingi, svariai prie ekonominio augimo prisidedantys miestai – plėtros varikliai, patrauklūs investuoti ir kurti darbo vietas mažieji ir vidutiniai miestai, gyvybingos, pasižyminčios diversifikuota ūkio struktūra kaimo vietovės. Visas šias šalies urbanistinio tinklo grandis būtina stiprinti sprendžiant jų specifines problemas. Siekiant visoje šalies teritorijoje užtikrinti vienodus ekonominės aplinkos standartus, būtinos valstybės investicijos į šalies miestų kompleksišką infrastruktūros modernizavimą sprendžiant kiekvieno miesto specifines problemas. Siūloma investicijas koncentruoti šiuose dviejuose miestų tipuose:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nepatrauklios ar apleistos, ribojančios viso miesto ekonominio augimo ir konkurencingumo galimybes didžiųjų miestų dalys, kuriose formuojasi socialinių patologijų, nusikalstamumo židiniai; • mažesni miestai (savivaldybių centrai ir kiti miestai), susiduriantys su nepakankamo užimtumo, mažo ekonominio aktyvumo, emigracijos problemomis dėl nepatrauklios jų gyvenamosios ir investicinės aplinkos.“
1.2. Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas ir įveiklinimas miestuose	„Kompleksiškai tirti ir konservuoti / restauruoti kultūros paveldą (pasitelkus konservavimo / restauravimo centrus).“
1.5. Mobilumas	Rengiamame bendrajame plane formuluojami pasiūlymai, įgyvendinantys Programoje iškeltus tikslus ir uždavinius, susijusius su įvairiarūšiškumo ir daugiarūšiškumo pasiūla šalies regioninėje ir vietinėje logistikoje. Bendrajame plane siūlomi principai.

2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.3. Gyvybingos kaimo gyvenamosios vietovės (taip pat miesteliai ir maži miestai)	<p>„Mažieji miestai ir miesteliai taip pat kurtų darbo vietas, o kaimo vietovės diversifikuotų savo ūkio struktūrą ir išliktų gyvybingos, plėtotų bendruomenių socialinę ir kultūrinę veiklą, būtina investuoti į šių teritorijų bendruomeninę ir viešąją infrastruktūrą.“</p> <p>„Teikti paramą iniciatyvoms, skatinančioms prižiūrėti, aktualizuoti ir propaguoti lokalius (kaimo, regiono) kultūrinės atminties objektus (įskaitant etnografinių kaimų atgaivinimą).“</p>
2.4. Visavertės gyvenimo sąlygos	<p>Nuosekliai pasisakoma už kūryba pagrįstą partnerystės plėtojimą, gerinant bendruomenių veiklos sąlygas. Tai ypač taikoma regionams, kai mažieji miestai ir miesteliai taip pat kurtų darbo vietas, o kaimo vietovės įvairintų savo ūkio struktūrą, būtina kurti trūkstamą viešąją infrastruktūrą, paslaugas (ypač reikšmingas bendruomenių socialinei, kultūrinei veiklai), kiek įmanoma naudojant esamos apleistos ar neefektyvios infrastruktūros įvairinimo, funkcionalumo didinimo galimybes.</p> <p>Atkreipiamas dėmesys į visuomenės įtrauktumą, naujas socialines ir kultūrinės iniciatyvas, susijusias su miestų mikrorajonuose ir regionuose gyvenančių, socialinę atskirtį patiriančių ar kitų specifinių gyventojų grupių įtraukimu į kultūros kūrimą ir sklaidą.</p>
III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Teritorinių temų vystymas	
2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.4. Visavertės gyvenimo sąlygos	<p>Nuosekliai pasisakoma už kūryba pagrįstą partnerystės plėtojimą, gerinant bendruomenių veiklos sąlygas. Tai ypač taikoma regionams, kai mažieji miestai ir miesteliai taip pat kurtų darbo vietas, o kaimo vietovės įvairintų savo ūkio struktūrą, būtina kurti trūkstamą viešąją infrastruktūrą, paslaugas (ypač reikšmingas bendruomenių socialinei, kultūrinei veiklai), kiek įmanoma naudojant esamos apleistos ar neefektyvios infrastruktūros įvairinimo, funkcionalumo didinimo galimybes.</p> <p>Atkreipiamas dėmesys į visuomenės įtrauktumą,</p>

	<p>naujas socialines ir kultūrinės iniciatyvas, susijusias su miestų mikrorajonuose ir regionuose gyvenančių, socialinę atskirtį patiriančių ar kitų specifinių gyventojų grupių įtraukimu į kultūros kūrimą ir sklaidą.</p> <p>Programa skirta Lietuvos pažangos strategijai „Lietuva 2030“ įgyvendinti. 1 programos prioriteto „Visuomenės ugdymas, mokslas ir kultūra“ bendrasis tikslas – skatinti kiekvieną gyventoją realizuoti savo galimybes mokantis, kuriant, tiriant, tikslinga veikla prisiimant atsakomybę už save, valstybę ir aplinką. Būtina stiprinti gyventojų gebėjimus, leidžiančius kurti naujas žinias, inicijuoti naujus kultūrinius, socialinius ir ekonominius procesus, atrasti būdus, kaip konsoliduoti visuomenę ir stiprinti demokratiją.</p> <p>Atkreipiamas dėmesys į visuomenės įtrauktumą, naujas socialines ir kultūrinės iniciatyvas, susijusias su miestų mikrorajonuose ir regionuose gyvenančių, socialinę atskirtį patiriančių ar kitų specifinių gyventojų grupių įtraukimu į kultūros kūrimą ir sklaidą.</p>
III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Specialiųjų temų vystymas	
3. Konkurencinga valstybė	
	„Būtina darnios ir tvarios ekonomikos sąlyga – konkurencingi, svariai prie ekonominio augimo prisidedantys miestai – plėtros varikliai, patrauklūs investuoti ir kurti darbo vietas mažieji ir vidutiniai miestai, gyvybingos, pasižyminčios diversifikuota ūkio struktūra kaimo vietovės.

2.2. Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
1. Sėkmingi, socialūs ir tvarūs miestai	
1.2. Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas ir įveiklinimas miestuose	„Mums turi būti svarbu išsaugoti bei plėtoti gamtos ir kultūros paveldą, išmintingai naudoti išteklius.“

1.5. Mobilumas	„Lietuva 2030“ (užtikrinti gyventojų judumo poreikį, sukuriant efektyvią integruoto viešojo susisiekimo sistemą, tinkamos kokybės ir šiuolaikišką infrastruktūrą ir plėtojant darnaus judumo iniciatyvas) iškelti uždaviniai sprendžiami ir rengiamame bendrajame plane, akcentuojant regioninio transporto perspektyvinį vaidmenį, geležinkelio transporto įveiklinimą ir suderinamumą regioninio keleivių vežimo paslaugoms bei būtinosios daugiarūšių taškų plėtros būtinybę daugiarūšių kelionių galimybėms.
2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.4. Visavertės gyvenimo sąlygos	Siekia paskatinti esminius visuomenės pokyčius ir sudaryti sąlygas formuoti kūrybingai, atsakingai ir atvirai asmenybei. Kūrybiškumas akcentuojamas kaip visuomenės pagrindas, generuojant vertingas idėjas ir jas įgyvendinant, iššūkius vertinant kaip naujas galimybes savo sėkmei kurti.
III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Specialiųjų temų vystymas	
1. Stiprus Lietuvos teritorinis identitetas	
	Siekia paskatinti esminius visuomenės pokyčius ir sudaryti sąlygas formuoti kūrybingai, atsakingai ir atvirai asmenybei. Strategijos tikslu „Solidari visuomenė“ siekiama sutvirtinti Lietuvos kultūrinę ir politinę tapatybę bei ugdyti kultūrinę savimonę. Akcentuoja poreikį semtis stiprybės iš savo istorijos ir kartu būti šiuolaikiška, atvira dabarčiai visuomene.
3. Konkurencinga valstybė	
	Deklaruotas siekis „...tapti visaverte Šiaurės ir Baltijos valstybių regiono dalimi yra suderinamas su šalies ilgainiui Rytų politika ir neprieštarauja ambicijai tapti regiono lydere Rytų kaimynystės atžvilgiu. Perėmusi geriausią Šiaurės valstybių patirtį, Lietuva taps dar patrauklesnė Rytų kaimynystės šalims, siekiančioms modernizuoti savo valdymo struktūras ir sustiprinti ryšius su Europos Sąjunga.“
3.6. Palankios verslo sąlygos ir	Deklaruoti siekiai: „Institucinė aplinka ir infrastruktūra

efektyvus reguliavimas	užtikrina inovatyviai ir efektyviai veiklai reikalingus finansinius ir kitokius išteklius, organizacines, technines bei intelektines paslaugas, skatina verslo plėtrą visuose jo raidos etapuose. Išvystyta, pasirinkimu ir konkurencija grindžiama moderni šalies ekonominė infrastruktūra. Ekonomika yra atvira vidaus ir išorės konkurencijai, geba atsakyti į išorės pokyčius ir globalizacijos iššūkius. Supaprastinta verslo aplinka ir atsisakyta perteklinio, sudėtingo ir neskaidraus reguliavimo. Ugdoma verslo socialinė atsakomybė ir bendruomeniškumas, tai suvokiant kaip šiuolaikinę verslo praktiką.
------------------------	--

2.3. Lietuvos urbanistinė chartija (LUP)

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
1. Sėkmingi, socialūs ir tvarūs miestai	
1.2. Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas ir įveiklinimas miestuose	Saugoti ir vertinti nekilnojamąjį kultūros paveldą, tradicines ir istorines gyvenvietes, religinius ir istorinius paminklus, vietas, archeologines vietas ir kultūrinius kraštovaizdžius urbanizuotose ir neurbanizuotose teritorijose ir jų ryšius. Skatinti nekilnojamojo kultūros ir gamtos paveldo identifikavimo, išsaugojimo ir vystymo integraciją planuojant urbanizuotas ir urbanizuojamas teritorijas.
1.3. Visavertės gyvenimo sąlygos (miestuose ir priemiesčiuose)	Siekia holistiškai pažiūrėti į miestų planavimą, remiasi Jungtinių Tautų išskeltais tikslais ir atkreipia dėmesį į Lietuvos kontekstą. Keliama teritorijų planavimo principai turėtų užtikrinti ne tik glaudesnius ryšius tarp skirtingų teritorijų, bet ir puoselėti vietos kultūrą ir identitetą.
III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Specialiųjų temų vystymas	
3. Konkurencinga valstybė	
3.6. Palankios verslo sąlygos ir efektyvus reguliavimas	„Būtina darnios ir tvarios ekonomikos sąlyga – konkurencingi, svariai prie ekonominio augimo prisidedantys miestai – plėtros varikliai, patrauklūs investuoti ir kurti darbo vietas mažieji ir vidutiniai miestai, gyvybingos, pasižyminčios diversifikuota ūkio

	<p>struktūra kaimo vietovės.“</p> <p>Siekiami skatinti ir sudaryti sąlygas vietos ekonomikos vystymuisi, socialiniam verslui, darbo vietų kūrimui vietos bendruomeninėse organizacijose, kooperatyvuose, mažose įmonėse, mikroįmonėse, pramonės šakų ir paslaugų tolygiam pasiskirstymui teritorijoje.</p>
--	--

2.4. Nacionalinės integralios paveldosaugos strategijos metmenys

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
1. Sėkmingi, socialūs ir tvarūs miestai	
1.2. Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas ir įveiklinimas miestuose	Paveldo objektų ir vietovių, jų aplinkos išsaugojimą, gali užtikrinti tik paveldosauga, deramai integruota į krašto (įskaitant ir miestų) planavimo, ekonominę, žemės ūkio, socialinę, švietimo, mokslo, kultūros, aplinkos, teisės ir į visas kitas poveikį paveldui turinčias ar jo veikiamas sritis, o teritorijų planavimas įvardytas svarbia darna vystymosi užtikrinimo priemone, garantuojančia viešųjų ir privačių interesų suderinimą, socialinį teisingumą, paveldo vertybių išsaugojimą, jų racionalų naudojimą, formuojant harmoningą, visavertę gyvenamąją, darbo ir poilsio aplinką.
1.3. Visavertės gyvenimo sąlygos (miestuose ir priemiesčiuose)	Siekia holistiškai pažiūrėti į miestų planavimą, remiasi Jungtinių Tautų išskeltais tikslais ir atkreipia dėmesį į Lietuvos kontekstą. Keliami teritorijų planavimo principai turėtų užtikrinti ne tik glaudesnius ryšius tarp skirtingų teritorijų, bet ir puoselėti vietos kultūrą ir identitetą.
2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.3. Gyvybingos kaimo gyvenamosios vietovės (taip pat miesteliai ir maži miestai)	Atsižvelgus į kultūrinę ir gamtinę, socialinę bei ekonominę paveldo vertę, jį saugoti ir naudoti visuomenės ir valstybės interesams: Lietuvos Respublikos, jos etninių regionų, tautinių mažumų kultūriniam savitumui ir tapatumui išsaugoti; aplinkos kokybei užtikrinti ir socialinei gerovei kelti.
2.4. Visavertės gyvenimo sąlygos	Teigia, kad svarbu taip plėtoti nacionalinę kultūros ir gamtos paveldo apsaugos sistemą, jos teisinę bazę bei kurti ir vykdyti tokias apsaugos ir tvarkymo darbų

	<p>programas, kad visa tai užtikrintų darnų bei tinkamą paveldo funkcionavimą, efektyvų jo naudojimą valstybės ir visuomenės poreikiams.</p>
<p>III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai</p>	
<p>Specialiųjų temų vystymas</p>	
<p>1. Stiprus Lietuvos teritorinis identitetas</p>	
<p>1.2. Regioninis identitetas</p>	<p>Atsižvelgus į kultūrinę ir gamtinę, socialinę bei ekonominę paveldo vertę, jį saugoti ir naudoti visuomenės ir valstybės interesams: Lietuvos Respublikos, jos etnografinių regionų, tautinių mažumų kultūriniam savitumui ir tapatumui išsaugoti; aplinkos kokybei užtikrinti ir socialinei gerovei kelti.</p>

2.5. Valstybinė švietimo strategija 2013–2022 m.

<p>II dalis. Erdvinių sistemų vystymas</p>	
<p>1. Sėkmingi, socialūs ir tvarūs miestai</p>	
<p>1.3. Visavertės gyvenimo sąlygos (miestuose ir priemiesčiuose)</p>	<p>Pagrindinis strateginis tikslas – paversti Lietuvos švietimą tvariu pagrindu kelti valstybės gerovę, ugdyti veržlų ir savarankišką žmogų, atsakingai ir solidariai kuriantį savo, Lietuvos ir pasaulio ateitį. Užtikrinant švietimo prieinamumą ir lygias galimybes, maksimaliai plėtojant vaikų ir jaunimo švietimo aprėptį, suteikti mokiniams, studentams ir jaunimui palankiausias galimybes išskleisti individualius gebėjimus ir tenkinti specialiuosius ugdymosi poreikius.</p>
<p>2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės</p>	
<p>2.4. Visavertės gyvenimo sąlygos</p>	<p>Pagrindinis strateginis tikslas – paversti Lietuvos švietimą tvariu pagrindu kelti valstybės gerovę, ugdyti veržlų ir savarankišką žmogų, atsakingai ir solidariai kuriantį savo, Lietuvos ir pasaulio ateitį. Užtikrinant švietimo prieinamumą ir lygias galimybes, maksimaliai plėtojant vaikų ir jaunimo švietimo aprėptį, suteikti mokiniams, studentams ir jaunimui palankiausias galimybes išskleisti individualius gebėjimus ir tenkinti specialiuosius ugdymosi poreikius. Konstatuojama, kad yra nemaži miesto ir kaimo švietimo prieinamumo ir kokybės skirtumai, kuriuos siekiama mažinti.</p>

2.6. Lietuvos sveikatos 2014–2025 m. strategija

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
1. Sėkmingi, socialūs ir tvarūs miestai	
1.3. Visavertės gyvenimo sąlygos (miestuose ir priemiesčiuose)	Siekama užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius. Užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos priežiūros technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslo įrodymais. Didinti valdžios sektoriaus išlaidų dalį tarp visų išlaidų sveikatos priežiūrai. Didinti investicijas į sveikatos priežiūros sektorių. Plėtoti sveikatos infrastruktūrą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, prieinamumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą. Numatoma pradėti centralizuotai teikti sveikatos priežiūros paslaugas, kurioms reikia sudėtingos technologinės įrangos ir siauros specializacijos aukštos kvalifikacijos specialistų.
2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.4. Visavertės gyvenimo sąlygos	Sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį. Kaimo vietovėse gyvenantys asmenys turi mažiau galimybių skirti pakankamai lėšų kokybiškoms gyvenimo sąlygoms sudaryti ir sveikatai gerinti. Sudaryti galimybes gauti paslaugas arčiau gyvenamosios vietos, gerinti pirminės sveikatos priežiūros įstaigų infrastruktūrą, stiprinti specializuotą ambulatorinę pagalbą, reabilitaciją ir skubią pagalbą. Numatoma decentralizuotai teikti sveikatos priežiūros paslaugas, kurioms nereikia sudėtingos technologinės įrangos, ir tokias paslaugas teikti sveikatos priežiūros įstaigose arčiau paciento gyvenamosios vietos.

2.7. Demografijos, migracijos ir integracijos politikos 2018–2030 m. strategija

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
1. Sėkmingi, socialūs ir tvarūs miestai	
1.3. Visavertės gyvenimo sąlygos (miestuose ir priemiesčiuose)	Užtikrinti vyresnio amžiaus asmenų dalyvavimą darbo rinkoje ir finansinį jų saugumą. Pagerinti vyresnio amžiaus asmenų sveikatos priežiūros kokybę ir

	prieinamumą, siekiant mažinti jų sergamumą ir mirtingumą nuo pagrindinių neinfekcinių ligų bei dėl išorinių priežasčių. Stiprinti kartų santykius ir plėtoti savanorišką vyresnio amžiaus asmenų veiklą.
2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.4 Visavertės gyvenimo sąlygos	Užtikrinti vyresnio amžiaus asmenų dalyvavimą darbo rinkoje ir finansinį jų saugumą. Pagerinti vyresnio amžiaus asmenų sveikatos priežiūros kokybę ir prieinamumą, siekiant mažinti jų sergamumą ir mirtingumą nuo pagrindinių neinfekcinių ligų bei dėl išorinių priežasčių. Stiprinti kartų santykius ir plėtoti savanorišką vyresnio amžiaus asmenų veiklą.

2.8. Nacionaline susisiekimo plėtros 2014–2020 metų programa

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
1. Sėkmingi, socialūs ir tvarūs miestai	
1.5. Mobilumas	Rengiamame bendrajame plane formuluojami pasiūlymai, įgyvendinantys Programoje iškeltus tikslus ir uždavinius, susijusius su įvairiarūšiškumo ir daugiarūšiškumo pasiūla šalies regioninėje ir vietinėje logistikoje. Bendrajame plane siūlomi principai.
III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Teritorinių temų vystymas	
4. Atsakingai naudojama jūra ir pakrantė	
4.5. Specializuotos jūros teritorijos struktūros	TEN-T esančiame Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste ir jo prieigose pagerinti jūrų transporto sąveiką su sausumos transportu, užtikrinti jūrų transporto eismo saugą ir sumažinti neigiamą poveikį aplinkai. Gerinti Klaipėdos uosto sąveiką su geležinkelių transportu, ypač TEN-T antrajam, Šiaurės jūros–Baltijos koridoriui priklausančiais geležinkelio ruožais ir taip užtikrinti, kad daugiau nei 2/3 visų krovinių į Klaipėdos uostą ir iš jo būtų atvežami ir išvežami geležinkelių transportu. Lietuva bendradarbiauja su ES valstybėmis narėmis, įgyvendindama jūrų greitkelių ir trumpųjų nuotolių laivybos plėtros projektus, kuriais siekiama geriau išnaudoti esamas susisiekimo jūra linijas, atidaryti

	<p>naujas reguliarias susisiekimo linijas valstybių narių keleiviams ir kroviniams vežti. Būtina užtikrinti pakankamą kanalo gylį tiek įplaukoje (17,0–17,5 m), tiek vidiniame kanale (17,0 m), taip pat tikslinga praplatinti uosto įplaukos kanalą. Lietuvos Respublika suinteresuota atstatyti Šventosios jūrų uostą, kuris paskatintų priekrantės laivybos suintensyvėjimą, padidintų rekreacinę ir komercinę laivybą.</p> <p>Sukurti ir plėtoti viešųjų logistikos centrų infrastruktūrą ir užtikrinti jų jungtis su tarptautiniais transporto koridoriais 3–4 VLC.</p>
III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Specialiųjų temų vystymas	
3. Konkurencinga valstybė	
3.2. Infrastruktūra ir ištekliai	<p>Užprogramuotas stiprus akcentas daugiaryšėms kelionėms skatinti, skirtingų transporto rūšių sąveikai didinti, paliesti energijos vartojimo transporte efektyvumo didinimo ir neigiamo transporto poveikio aplinkai mažinimo klausimai. Programoje numatomos alternatyvios energijos transporte naudojimo perspektyvos, tolimesnės tarptautinės šalies integracijos Europos erdvėje procesai, įtraukti ir į rengiamo bendrojo plano apimtį transeuropinio transporto tinklo koridorių perspektyvinę plėtrą („Rail Baltica“, TEN-T kelių plėtra ir gerinimo uždaviniai), viešųjų logistikos centrų plėtrą.</p>

2.9. Nacionalinė darnaus vystymosi strategija

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.5. Tvari agrarinė ekonomika	<p>Sukurti ekonomiškai efektyvų ir konkurencingą žemės ūkį, pagrįstą mažesnj poveikj aplinkai darančiu ūkininkavimu, plėtoti ekologinius ūkius ir aukštos kokybės sertifikuotų žemės ūkio ir maisto produktų gamybą, tausoti gamtos išteklius.</p> <p>„Augant bendram gaminių ir paslaugų vartojimui, pasiekti, kad didėjantis vartojimas neprastintų aplinkos būklės, pirmenybę teikti palankioms aplinkai</p>

	paslaugoms ir gaminiams, kurių gamybai ir eksploatavimui suvartojama kuo mažiau energijos ir kitų gamtos išteklių, nenaudojama toksinių medžiagų ir kurie daro kuo mažesnį neigiamą poveikį aplinkai per visą būvio ciklą.“
III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Teritorinių temų vystymas	
4. Atsakingai naudojama jūra ir pakrantė	
4.5. Specializuotos jūros teritorijos struktūros	„Sukurti naujausiomis, palankiomis aplinkai technologijomis pagrįstą, ekonominiu, aplinkosauginiu ir socialiniu požiūriais veiksmingą pramonę.“
III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Specialiųjų temų vystymas	
3. Konkurencinga valstybė	
	Deklaruotas siekis „sukurti šiuolaikišką žiniomis ir mokslu pagrįstą stabiliai ir teritoriškai tolygiai augančią ekonomiką, užtikrinančią spartų gyvenimo kokybės gerėjimą nebloginant aplinkos kokybės. Sukurti naujausiomis, aplinkai palankiomis technologijomis pagrįstą, ekonominiu, aplinkosauginiu ir socialiniu požiūriais veiksmingą pramonę.“

2.10. Nacionalinė aplinkos apsaugos strategija

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
1. Sėkmingi, socialūs ir tvarūs miestai	
1.5. Mobilumas	Nustatytiems tikslams ir uždaviniams įgyvendinti, užtikrinant prielaidas atsisakyti iškastiniu kuru varomų transporto priemonių kelionėms miestuose, geležinkelio transporto naudojimo logistikoje perspektyvoms, regioninės politikos baltojoje knygoje numatomi šie uždaviniai: gerinti susisiekimą tarp darbuotojų ir darbo vietų, kurti regioninės viešojo transporto sistemos, sudarant galimybę organizuoti susisiekimą tarp miesto ir priemiesčio bei regiono

	<p>miestų, peržengiant savivaldybių administracines ribas (funkciniuose regionuose), atokių vietovių transporto dalijimosi ekonomikos klausimai sprendžiami ir rengiamame bendrajame plane, akcentuojant regioninio transporto perspektyvinį vaidmenį, geležinkelio transporto įveiklinimą ir suderinamumą regioninio keleivių vežimo paslaugoms, dalijimosi ekonomikos skatinimo ir paslaugų pasiekiamumo teritorijų planavimo principais užtikrinimą.</p>
2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.7. Tvariai naudojami ištekliai	<p>Dirvožemio degradacijos stabdymas ir jo funkcijų apsauga, daug dėmesio skiriant dirvožemio tręšimo perteklinėmis organinėmis ir mineralinėmis trąšomis bei teršimui naftos produktais ir sunkiaisiais metalais. Geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės reikalavimų diegimas. Degradavusių dirvožemių atkūrimas.</p> <p>Rengiamame bendrajame plane akcentuojama žemės ūkio krypčių ir intensyvumo diferenciacija pagal Lietuvos teritorijos geoekologinio potencialo ir kraštovaizdžio jautrumo žmogaus ūkinei veiklai, netolygumus. Siūlomos priemonės ir prioritetai prisidės prie aplinkos komponentų kokybės gerinimo, dirvožemių degradacijos mažinimo ir degraduotų dirvožemių atkūrimo</p>
III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Teritorinių temų vystymas	
4. Atsakingai naudojama jūra ir pakrantė	
4.5 Specializuotos jūros teritorijos struktūros	<p>Deklaruoti siekiai: „Baltijos jūros pakrantės apsauga, tinkamas atkūrimas ir tvarus naudojimas užtikrinant Lietuvos Baltijos jūros krantonaudos ir krantosaugos interesų pusiausvyrą.“</p> <p>„Baltijos jūros taršos mažinimas per integruotos Baltijos jūros ir vidaus vandenų valdymo politikos įgyvendinimą. Bus siekiama, kad laivyba ir kita ūkinė veikla Baltijos jūroje būtų vykdoma aplinkai palankiu būdu.“</p> <p>„Bus siekiama, kad laivyba ir kita ūkinė veikla Baltijos jūroje būtų vykdoma aplinkai palankiu būdu.“</p>

III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Specialiųjų temų vystymas	
3. Konkurencinga valstybė	
3.2. Infrastruktūra ir ištekliai	Bendrajame plane siūlomi principai įgyvendinti Nacionalinės aplinkos apsaugos strategijoje nustatytus tikslus ir uždavinius, užtikrinant prielaidas atsisakyti iškastiniu kuru varomų transporto priemonių kelionėms miestuose ir geležinkelio transporto logistikoje naudojimo perspektyvoms.

2.11. Lietuvos regioninės politikos baltoji knyga

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
1. Sėkmingi, socialūs ir tvarūs miestai	
1.5. Mobilumas	<p>Numatomi šie uždaviniai: gerinti susisiekimą tarp darbuotojų ir darbo vietų, kurti regionines viešojo transporto sistemas, sudarant galimybę organizuoti susisiekimą tarp miesto ir priemiesčio ir regiono miestų, peržengiant savivaldybių administracines ribas (funkciniuose regionuose), atokių vietovių transporto dalijimosi ekonomikos klausimai sprendžiami ir rengiamame bendrajame plane, akcentuojant regioninio transporto perspektyvinį vaidmenį, geležinkelio transporto įveiklinimą ir suderinamumą regioninio keleivių vežimo paslaugoms, dalijimosi ekonomikos skatinimo ir paslaugų pasiekiamumo teritorijų planavimo principais užtikrinimą.</p> <p>Regioninės politikos baltojoje knygoje (gerinti susisiekimą tarp darbuotojų ir darbo vietų, kurti regionines viešojo transporto sistemas, sudarant galimybę organizuoti susisiekimą tarp miesto ir priemiesčio bei regiono miestų, peržengiant savivaldybių administracines ribas (funkciniuose regionuose), skatinti atokių vietovių transporto dalijimosi ekonomiką) iškelti uždaviniai sprendžiami ir rengiamame bendrajame plane, akcentuojant regioninio transporto perspektyvinį vaidmenį, geležinkelio transporto įveiklinimą ir suderinamumą regioninio keleivių vežimo paslaugoms bei būtinosios</p>

	daugiarūšių taškų plėtros būtinybę daugiarūšių kelionių galimybėms.
2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.4. Visavertės gyvenimo sąlygos	Darniai ir tvariai plėtrai 2017–2030 m. iškelia teritorinės sanglaudos siekį – užtikrinti, kad bet kuris žmogus galėtų kuo geriau pasinaudoti visomis savo gyvenamosios vietos, valstybės, Europos Sąjungos ir globalaus pasaulio galimybėmis, o kartu ir įdėti savo indėlį į tvarų ir tolygų savo valstybės vystymąsi. Baltoji knyga parengta siekiant suderinti nacionalinės valdžios ir vietos savivaldos institucijų bei socialinių ir ekonominių partnerių teritorinės sanglaudos vizijas ir veiksmus joms pasiekti. Tikslas – sudaryti oraus, aktyvaus, saugaus, sveiko ir patrauklaus gyvenimo bei darbo sąlygas visoje Lietuvoje. Strategijoje numatoma, kad turi būti sukurti regioninio kultūros projektų finansavimo modeliai ir inicijuojami regioniniai socialinio, pilietinio, kultūros paveldo pažinimo, nematerialiojo kultūros paveldo (etninės kultūros) puoselėjimo ir bendruomenių įtraukties projektai.
III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Specialiųjų temų vystymas	
3. Konkurencinga valstybė	
3.6. Palankios verslo sąlygos ir efektyvus reguliavimas	<p>Savivaldybėms priskiriama savarankiška ekonominės aplinkos gerinimo funkcija ir nuolat gerinamos sąlygos vykdyti šią funkciją. Sukuriama savivaldybių ekonominių ir socialinių pasiekimo rodiklių sistema, pagal kurią planuojamos savivaldybėms skiriamos ES fondų lėšos, valstybės investicijos ir valstybės biudžeto dotacijos. Vadovaujantis kriterijais, susietais su darbo vietų kūrimu, verslo ir investicijų skatinimu, perskirstoma ir dalis gyventojų pajamų mokesčio, skiriamo savivaldybių biudžetų pajamoms išlyginti.</p> <p>Paprastinamos ir greitinamos valstybinės žemės naudojimo investiciniams projektams procedūros, trumpėja terminas, per kurį savivaldybės gali patikėjimo teise gauti valstybinį sklypą privačioms investicijoms pritraukti. Pasibaigus žemės reformai, svarstyta laisvus valstybinės žemės sklypus perduoti savivaldybėms, siekiant didesnio jų savarankiškumo pritraukiant privačias investicijas. Liberalizuojamos</p>

	veiklos LEZ sąlygos. Formuojant ir palaikant LEZ tinklą sudaromos sąlygos paprastai ir greitai įtraukti naujas teritorijas ir pašalinti nekonkurencingas teritorijas. Konsoliduojant finansinius išteklius, sukuriama papildoma paramos priemonė LEZ ir pramonės parkų inžinerinei infrastruktūrai (keliams ir vandens, nuotekų ir kt.).
--	--

2.12. Lietuvos kaimo plėtros ir žemės ūkio politikos baltoji knyga

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.3. Gyvybingos kaimo gyvenamosios vietovės (taip pat miesteliai ir maži miestai)	Numatoma didinti kaimo gyvenamųjų vietovių gyvybingumą.
2.7. Tvariai naudojami ištekliai	<p>1.5 uždavinys. Skatinti subalansuotą regionų plėtrą.</p> <p>Puoselėti tvarų ūkininkavimą, atsižvelgiant į atskiruose šalies regionuose vyraujančius gamtinius išteklius ir nusistovėjusias žemės ūkio gamybos kryptis. Mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse skatinti gyvulininkystę ir kitas nuo dirvožemio derlingumo mažiau priklausančias veiklas. Tuose regionuose, kuriuose vyrauja saugomos teritorijos, plėtoti ekologinį ir kitų formų tausojamąjį ūkininkavimą bei kaimo turizmą. Miškingose teritorijose remti verslus, susijusius su darniu miškininkavimu, žaliaja energetika ir medienos apdirbimu.</p> <p>Rengiamame bendrajame plane akcentuojama žemės ūkio krypčių ir intensyvumo diferenciacija pagal Lietuvos teritorijos geoekologinio potencialo ir kraštovaizdžio jautrumo žmogaus ūkinei veiklai netolygumus.</p> <p>3.2 uždavinys. Stabdyti dirvožemio degradaciją, atnaujinti melioracijos infrastruktūrą.</p> <p>Puoselėti tausojamąjį ūkininkavimą ir beariminę žemdirbystę. Skatinti ūkius laikyti gerosios ūkininkavimo praktikos taisyklių, kad derlingumo atkūrimo priemonėmis galima būtų išvengti dirvožemio degradacijos, rūgštingumo ir vandens telkinių eutrofikacijos pasekmių.</p>

	<p>Rengiamame bendrajame plane akcentuojamas principas, kad žemės ūkio intensyvumo ir jo kryptių diferenciacija yra būtina, siekiant mažinti dirvožemių degradaciją bei išlaikyti ir didinti esamą dirvožemių derlingumą, užtikrinti dirvožemio našumo ilgalaikį tvarumą.</p> <p>3.4 uždavinys. Puoselėti tausojamąją agrarinę aplinkosaugą.</p> <p>Remti veiksmus, skatinančius didelės gamtinės vertės ūkininkavimo praktikas, susijusias su biologinės įvairovės atkūrimu ir išsaugojimu, kaimo specifinių teritorijų tvarkymu. Išplėtoti specialias aplinkosaugos priemones, puoselėjančias biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio apsaugą, tvarų gamtinių išteklių naudojimą.</p> <p>Rengiamo bendrojo plano sprendiniai nukreipti į ūkinės veiklos ir aplinkos (kraštovaizdžio) ekologinio tvarumo išsaugojimą. Skatinamas ekologinis, ekstensyvus ūkininkavimas, ūkinės veiklos intensyvumo teritorinė diferenciacija prisideda prie kraštovaizdžio biologinės įvairovės gausinimo ir tvaraus dirvožemio naudojimo.</p>
--	--

2.13. Nacionalinės kultūros paveldo apsaugos gairės

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.3. Gyvybingos kaimo gyvenamosios vietovės (taip pat miesteliai ir maži miestai)	Siekti įtraukti į kultūros paveldo apsaugos planavimo ir įgyvendinimo procesus suinteresuotą visuomenę, savanorius, ekspertus, specialistus ir organizacijas. Sukurti skatinimo tinkamai prižiūrėti ir naudoti kultūros paveldo objektus sistemą, skirtą kultūros paveldo objektų valdytojams ir naudotojams. Kurti ir plėtoti darnios kultūros paveldo objektų pritaikymo ir naudojimo vietos bendruomenių kultūros, socialiniams bei ekonominiams poreikiams nuostatas.

2.14. Kultūros objektų aktualizavimo programa 2014–2020 m.

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas
----

2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.4. Visavertės gyvenimo sąlygos	Siekia atgaivinti kultūros objektus ir infrastruktūrą, skatinant aktyvesnį visuomenės dalyvavimą kultūrinėje veikloje ir didinant jos prieinamumą. Programos tikslas – sutvarkyti vertingiausias ir didžiausias ekonominės vertės visuomenei sukūrimo potencialą turinčius kultūros paveldo ir kultūros infrastruktūros objektus, darniai pritaikant juos šiuolaikinės visuomenės kultūrinėms, socialinėms ir ekonominėms reikmėms, užtikrinant kuo įvairesnių visuomenės grupių ir kuo didesnės visuomenės dalies dalyvavimą kultūros objektuose organizuojamose veiklose, efektyviai naudojant kultūros objektų tinklo išteklius ir skatinant bendradarbiavimą tarp kultūros objektuose įsikūrusių įstaigų ir kitų sektorių Lietuvos bei tarptautiniu lygmeniu.

2.15. XVII Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa ir programos įgyvendinimo planas

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.4. Visavertės gyvenimo sąlygos	Valstybės raidos vizija ir siūlomi sprendimai turi būti paremti penkių darnų – darnaus žmogaus, darnios visuomenės, darnaus švietimo ir kultūros, darnios ekonomikos bei darnaus valstybės valdymo – principu. Šių tikslų principų įgyvendinimas pasiekiamas visuomenės ir bendruomenių įtrauktimi, dalyvaujant kūrybingumo ugdymo, darbo vietų kūrimo, vietos verslumo ir partnerystės skatinimo, kultūros paveldo atgaivinimo ir kūrybiškos vietokūros procesuose.

2.16. Kultūros ir kūrybinių industrijų politikos 2015–2020 m. plėtros kryptys

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.4. Visavertės gyvenimo sąlygos	Nurodo į bendruomenių telkimą per KKI, skatinant jas savarankiškai ir efektyviai spręsti jų gyvenamosios aplinkos problemas, kuriant ir diegiant socialines

	inovacijas, didinant vietos gyventojų užimtumą, praturtinant jų laisvalaikį bei kultūrinį gyvenimą.
--	---

2.17. Faro konvencija

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.4. Visavertės gyvenimo sąlygos	Akcentuojamas bendruomenių vaidmuo valdant kultūros paveldą, siekiant tvaraus ir kolektyviai atsakingo požiūrio. Dokumentas grindžiamas piliečių teisėmis dalyvauti kultūriniame gyvenime, kaip tai apibrėžta Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje.

2.18. Vandenių srities plėtros 2017-2023 metų programos įgyvendinimo veiksmų planas

III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Teritorinių temų vystymas	
4. Atsakingai naudojama jūra ir pakrantė	
4.5. Specializuotos jūros teritorijos struktūros	Užtikrinti, kad ūkinė veikla jūroje nedarytų didelio neigiamo poveikio jūros dugno buveinėms, būtų išvengta jų nykimo ir būklės prastėjimo. Mažinti pavojingų cheminių medžiagų patekimą į jūros aplinką

2.19. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB

III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Teritorinių temų vystymas	
4. Atsakingai naudojama jūra ir pakrantė	

<p>4.5. Specializuotos jūros teritorijos struktūros</p>	<p>Valstybės narės imasi visų atitinkamų veiksmų, kad jūros vandenų tarša nedidėtų.</p> <p>Panaikinti prioritetingas kenksmingąsias medžiagas ir padėti pasiekti, kad gamtoje pasitaikančių medžiagų koncentracijos jūros aplinkoje priartėtų prie foninių verčių.</p>
---	--

2.20. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/56/EB

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.7. Tvariai naudojami išteklių	Bendrojoje žuvininkystės politikoje, įskaitant jos ateities reformą, turėtų būti atsižvelgta į žvejybos poveikį aplinkai ir į šios direktyvos tikslus

III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Teritorinių temų vystymas	
4. Atsakingai naudojama jūra ir pakrantė	
4.5. Specializuotos jūros teritorijos struktūros	<p>Siekdamos nustatyti ir įgyvendinti jūrų strategijas, valstybės narės kiek įmanoma remiasi tinkamomis esamomis programomis ir veikla, vystomomis pagal tarptautiniais susitarimais, pavyzdžiui, regioninėmis jūrų konvencijomis, įsteigtas struktūras.</p> <p>Bendrijos institucijos turėtų įvertinti didelį susirūpinimą keliančias ekologines problemas, ypač atsiradusias dėl klimato kaitos, susijusias su Arkties vandenimis, Bendrijai ypač svarbia kaimynine jūrų aplinka, ir galėtų paraginti imtis veiksmų Arkties aplinkos apsaugai užtikrinti.</p>

2.21. Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategija

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
3. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.7. Tvariai naudojami išteklių	BP integruoja iškeltus tikslus ir uždavinius, susijusius su energijos vartojimo efektyvumo didinimu,

	platesnio AEI naudojimo skatinimu.
III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Teritorinių temų vystymas	
4. Atsakingai naudojama jūra ir pakrantė	
4.5. Specializuotos jūros teritorijos struktūros	<p>25.1.3. Elektros energijos gamyba iš vėjo energijos Baltijos jūroje po 2020 metų vykdoma atsižvelgiant į:</p> <p>25.1.3.1. atliktus tyrimus ir kitus veiksmus, reikalingus sprendimui dėl teritorijų, kuriose tikslinga organizuoti konkursus, priimti ir elektrinių įrengtaji galiai nustatyti;</p> <p>25.1.3.2. Lietuvos elektros energetikos sistemos galių adekvatumo užtikrinimą, atsižvelgus į Lietuvos elektros energetikos sistemos sinchronizaciją su Europos elektros energetikos sistema;</p> <p>25.1.3.3. sąnaudų ir naudos analizės rezultatus.</p>
Specialiųjų temų vystymas	
3. Konkurencinga valstybė	
3.2. Infrastruktūra ir ištekliai	<p>Numatomi 2050 metams bendri tikslai energijos naudojimo iš atsinaujinančių energijos išteklių mastui – siekiama 80 % bendros suvartojamos elektros, šilumos ir vėsumos energijos bei transporto sektoriuje energijos išgauti iš atsinaujinančių energijos šaltinių, todėl bendrajame plane vertinamos ir numatomi principai atsinaujinančios energijos vartojimo galimybėms krovinių ir keleivių logistikoje.</p>

2.22. Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategija

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.7. Tvariai naudojami ištekliai	<p>BP integruoja iškeltus tikslus ir uždavinius, susijusius su energijos vartojimo efektyvumo didinimu, platesnio AEI naudojimo skatinimu.</p>
III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	

Specialiųjų temų vystymas	
3. Konkurencinga valstybė	
3.2. Infrastruktūra ir ištekliai	BP integruoja iškeltus tikslus ir uždavinius, susijusius su energetikos sistemų (gamtinių dujų, elektros energijos) susijungimu su žemynine Europa, SGD plėtra, platesnio AEI naudojimo skatinimu.

2.23. Naujoji miestų darbotvarkė

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
1. Sėkmingi, socialūs ir tvarūs miestai	
1.1. Kompaktiškų miestų formavimas	<p>„Įsipareigojame skatinti miestų sistemų plėtrą, įskaitant miestų planavimą ir dizaino priemones, kurios remia darnų valdymą ir gamtinių išteklių bei žemės naudojimą, tinkamą kompaktiškumą ir tankį, daugiacentriškumą ir mišrų naudojimą esamose teritorijose ar planuojant miestų plėtros strategijas, kurios padėtų sukelti masto ekonomiją ir aglomeraciją, stiprinti maisto sistemų planavimą, gerinti išteklių efektyvumą, miestų atsparumą ir aplinkos darnumą.“</p> <p>„Skatiname erdvių plėtotės strategijas, kuriose, kaip tinkama, atsižvelgiama į poreikį valdyti miestų plėtrą nustatant miestų atsinaujinimo prioritetus, užtikrinant prieinamą ir gerai išvystytą infrastruktūrą ir paslaugas, planuojant tinkamą gyventojų tankį, kompaktiškumą, naujus rajonus integruojant į miesto sistemą ir šitaip užkertant kelią miestų driekai ir susiskaidymui.“</p> <p>„Įsipareigojame skatinti saugias, įtraukias, prieinamas žaliąsias ir kokybiškas viešąsias erdves kaip socialinio ir ekonominio vystymosi veiksnius, darniai panaudoti jų potencialą kurti didesnę socialinę ir ekonominę vertę, įskaitant nuosavybės vertę, ir skatinti verslą, viešąsias ir privačiąsias investicijas bei pragyvenimą visiems tolygiai.“</p>

2.24. UNESCO konvencija dėl kultūrinės raiškos įvairovės apsaugos ir stiprinimo

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas
----

1. Sėkmingi, socialūs ir tvarūs miestai	
1.3. Visavertės gyvenimo sąlygos (miestuose ir priemiesčiuose)	Siekia apsaugoti ir skatinti kultūrų įvairovę, kuri suprantama kaip neatsiejama darnaus vystymosi dalis. Konvencijoje teigiama, kad turi būti sudarytos sąlygos klestėti įvairioms kultūroms. Taip pat teigiama, kad kiekviena skirtinga šalis turėtų patvirtinti priemones, kurios būtų tinkamos tos šalies situacijai ir kontekstui, ir taip geriausiai skatintų tos šalies kultūrų įvairovę.

2.25. Jungtinių Tautų Habitat tarptautinės miestų ir teritorijų planavimo rekomendacijos

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
1. Sėkmingi, socialūs ir tvarūs miestai	
1.3. Visavertės gyvenimo sąlygos (miestuose ir priemiesčiuose)	Šiame dokumente teigiama, kad miestų planavimas negali būti atsiejamas nuo kultūrinių ir socialinių tikslų. Taip pat tvirtinama, kad planavimas turėtų netgi įgalinti socialinius ryšius ir skirtingų kultūrų įvairovę. Miestų planavimas neatsiejamai susijęs su gyvenimo kokybe ir sėkmingais globalizacijos procesais, kurie atsižvelgia į kultūros paveldą ir kultūrų įvairovę. Akcentuojama vietinės valdžios vaidmuo užtikrinti kultūros gyvybingumą ir prieinamumą skatinant kultūrinę veiklą tiek kultūros įstaigose, tiek viešosiose erdvėse, taip pat rūpinantis ir vertinant kultūros paveldą ir jo objektus.

2.26. Urbanistinė darbotvarkė Europos Sąjungai „Amsterdamo paktas“

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
1. Sėkmingi, socialūs ir tvarūs miestai	
1.3. Visavertės gyvenimo sąlygos (miestuose ir priemiesčiuose)	Šis dokumentas pabrėžia miestų svarbą pasaulyje. Miestų planavimas ir miestų vaidmuo suprantamas kaip itin sudėtinga ir kompleksiška. Darbotvarkėje teigiama, kad, norint kurti kokybišką gyvenimą miestuose, reikia įtraukti skirtingus sektorius ir skirtingo lygmens valdžias. Pabrėžiamas šių sektorių ir suinteresuotų šalių bendradarbiavimas.

2.27. Pasaulio miestų ataskaita 2016 „Urbanizacija ir vystymasis: ateities galimybės“

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
1. Sėkmingi, socialūs ir tvarūs miestai	
1.3. Visavertės gyvenimo sąlygos (miestuose ir priemiesčiuose)	Pastebima, kad miestai formuoja daugiakultūriškumo centrus ir įvairovės galimybes, tačiau kartu miestuose auga atskirtis tarp skirtingų socialinių sluoksnių ar grupių. Teigiama, kad, norint spręsti socialines problemas miestuose, reikia atsižvelgti į vietinį kontekstą, įtraukti vietos bendruomenes ir savivaldą. Akcentuojami skirtingi regionų bruožai ir tai, jog gerosios praktikos turi būti perduodamos adaptuojant jas pagal vietinius kontekstus ir kultūras. Miestai turi užtikrinti skirtingų kultūrų ir socialinių grupių įtraukimą į sprendimų priėmimus.

2.28. Romos viešųjų erdvių chartija, 2013

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
1. Sėkmingi, socialūs ir tvarūs miestai	
1.3. Visavertės gyvenimo sąlygos (miestuose ir priemiesčiuose)	Chartijoje pabrėžiamas kultūros vaidmuo formuojant viešąsias erdves ir užtikrinant jų prieinamumą visoms socialinėms grupėms ir kultūroms. Viešosios erdvės turi turėti aiškų savo identitetą ir integraliai jungtis su aplinka. Viešosios erdvės turi funkcionuoti kaip socialinės sanglaudos užtikrinimo galimybės bei vietinės kultūros reikšimosi vietos.

2.29. Baltoji knyga (Bendros Europos transporto erdvės kūrimo planas. Konkurencingos efektyviu išteklių naudojimu grindžiamos transporto sistemos kūrimas)

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
1. Sėkmingi, socialūs ir tvarūs miestai	
1.3. Visavertės gyvenimo sąlygos (miestuose ir priemiesčiuose)	Rengiamame bendrajame plane akcentuojama žemės naudojimo ir planavimo darnos samprata (ypač urbanistiniuose centruose) ir įtaka judumo įpročių formavimuisi bei viešojo transporto efektyvių paslaugų, bevariklio transporto integracijos susisiekimo sistemoje svarba bei alternatyvios

	energijos transporte vartojimas.
III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Teritorinių temų vystymas	
4. Atsakingai naudojama jūra ir pakrantė	
4.5. Specializuotos jūros teritorijos struktūros	<p>Iki 2050 m., palyginti su 2005 m., Europos Sąjungos jūrų transporto sektoriuje CO₂ turėtų būti išmetama 40 % mažiau (jei įmanoma, 50 %), įskaitant bunkerinį kurą.</p> <p>Užtikrinti, kad visi pagrindiniai jūrų uostai būtų tinkamai sujungti su krovinių vežimo geležinkeliais tinklu ir, kur įmanoma, su vidaus vandens kelių tinklu.</p>
Specialiųjų temų vystymas	
3. Konkurencinga valstybė	
3.2. Infrastruktūra ir ištekliai	<p>Sprendžiant tarptautiniais dokumentais nustatytus uždavinius, kurie gali būti įgyvendinami remiantis rengiamu bendroju planu, jame sprendžiamas atitinkamų priemonių būtinumas, leisiantis siekti vizionieriškų tarptautiniu mastu bendrai siekiamų tikslų. Viena iš bendros Europos transporto sistemos kūrimo strategijų numato baltoji knyga (Bendros Europos transporto erdvės kūrimo planas. Konkurencingos efektyviu išteklių naudojimu grindžiamos transporto sistemos kūrimas), kurios bendriems tikslams įgyvendinti numatomi uždaviniai atsispindi ir rengiamo bendrojo plano koncepcijoje. Bendrajame plane akcentuojama oro, jūrų uostų ir sausumos transporto (ypač didelį dėmesį skiriant geležinkelio transportui) sąveikos svarba, perspektyvinis geležinkelio vaidmuo krovinių ir keleivių logistikoje, daugiarūšio transporto tinklas bei konsolidavimo procesas krovinių ir keleivių logistikoje.</p>

2.30. Energetikos veiksmų planas iki 2050 metų (*Energy Roadmap*)

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
1. Sėkmingi, socialūs ir tvarūs miestai	
1.3. Visavertės gyvenimo sąlygos	Numatomas uždavinys skatinti keisti elgseną ir

(miestuose ir priemiesčiuose)	efektyvesnių transporto priemonių naudojimą. Šiam uždaviniui įgyvendinti bendrajame plane siūlomi bendrieji skatinimo efektyviau vartoti energiją keleivių ir krovinių transporto logistikos procesuose veiksmai.
1.6. Tvariai naudojami ištekliai	Rengiamame bendrajame plane akcentuojami perėjimo prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, AEI platesnio naudojimo, energijos vartojimo efektyvumo didinimo, perėjimo prie žiedinės ekonomikos aspektai.
2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.6. Mobilumas	<p>Siekia paskatinti esminius visuomenės pokyčius ir sudaryti sąlygas formuoti kūrybingai, atsakingai ir atvirai asmenybei. Kūrybiškumas akcentuojamas kaip visuomenės pagrindas, generuojant vertingas idėjas ir jas įgyvendinant, iššūkius vertinant kaip naujas galimybes savo sėkmei kurti.</p> <p>Numatomas uždavinys skatinti keisti elgseną ir efektyvesnių transporto priemonių naudojimą. Šiam uždaviniui įgyvendinti bendrajame plane siūlomi bendrieji skatinimo veiksmai, efektyviau energiją naudojančio transporto (geležinkelio, kelių viešojo transporto paslaugos efektyvinimo keleiviams vežti, krovinių logistikos procesams) naudojimo veiksmai.</p>
III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Specialiųjų temų vystymas	
3. Konkurencinga valstybė	
3.2. Infrastruktūra ir ištekliai	Rengiamame bendrajame plane akcentuojami perėjimo prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, AEI platesnio naudojimo, energijos vartojimo efektyvumo didinimo, perėjimo prie žiedinės ekonomikos aspektai.

2.31. ES žiedinės ekonomikos veiksmų planas, konkurencingos mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos sukūrimo iki 2050 m. planas (*Roadmap for moving to a competitive low carbon economy in 2050*); *A Clean Planet for all. A European strategic long-term vision for a prosperous, modern, competitive and climate neutral economy*)

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas

1. Sėkmingi, socialūs ir tvarūs miestai	
1.6. Tvariai naudojami ištekliai	Rengiamame bendrajame plane akcentuojami perėjimo prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, AEI platesnio naudojimo, energijos vartojimo efektyvumo didinimo, perėjimo prie žiedinės ekonomikos aspektai.
III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Specialiųjų temų vystymas	
3. Konkurencinga valstybė	
3.2. Infrastruktūra ir ištekliai	Rengiamame bendrajame plane akcentuojami perėjimo prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, AEI platesnio naudojimo, energijos vartojimo efektyvumo didinimo, perėjimo prie žiedinės ekonomikos aspektai.

2.32. Darnaus vystymosi strategija

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
1. Sėkmingi, socialūs ir tvarūs miestai	
1.3. Visavertės gyvenimo sąlygos	Vienas iš suformuluotų tikslų – pasiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs. Iki 2030 metų suteikti galimybę naudotis saugiomis, prieinamomis, pasiekiamomis ir darniomis transporto sistemomis visiems, gerinant kelių eismo saugumą, ypač plečiant viešąjį transportą, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamų asmenų, moterų, vaikų, neįgalių asmenų ir pagyvenusių žmonių poreikiams. Rengiamame bendrajame plane numatomi visiems prieinamo, efektyvaus, patogaus ir patikimo viešojo transporto, bevariklio transporto vystymo principai, teritorijų planavimo pėsčiųjų eismo sąlygoms gerinti, paslaugų sąlygų gerinimo principai.
2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.6. Mobilumas	Vienas iš suformuluotų tikslų – pasiekti, kad miestai ir gyvenvietės taptų įtraukūs, saugūs, atsparūs ir darnūs. Iki 2030 metų suteikti galimybę naudotis saugiomis, prieinamomis, pasiekiamomis ir darniomis transporto sistemomis visiems, gerinant kelių eismo saugumą,

	ypač plečiant viešąjį transportą, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamų asmenų, moterų, vaikų, neįgalių asmenų ir pagyvenusių žmonių poreikiams. Rengiamame bendrajame plane numatomi visiems prieinamo, efektyvaus ir patogaus, patikimo viešojo, bevariklio transporto naudojimo principai, teritorijų planavimo pėsčiųjų eismo sąlygoms gerinti, paslaugų pasiūlos principai.
--	---

2.33. Darnaus vystymosi tikslų 2030 darbotvarkė

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.5. Tvari agrarinė ekonomika	2 tikslas. Panaikinti badą, užtikrinti apsirūpinimą maistu ir geresnę mitybą, skatinti darnų žemės ūkį. 2.4. Iki 2030 metų užtikrinti darnias maisto gamybos sistemas ir įdiegti lanksčią žemės ūkio praktiką, kuri didintų produktyvumą ir gamybą. 8 tikslas. Skatinti tvarų, įtraukų ir darnų ekonomikos augimą, produktyvų įdarbinimą ir deramą darbą.
III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Teritorinių temų vystymas	
4. Atsakingai naudojama jūra ir pakrantė	
4.5 Specializuotos jūros teritorijos struktūros	14 tikslas. Išsaugoti ir tausiai naudoti vandenynus, jūras ir jūrų išteklius darniam vystymuisi. 14.2. Iki 2020 metų tausiai valdyti ir saugoti jūrų ir pakrančių ekosistemas, siekiant išvengti didelio neigiamo poveikio, įskaitant jų atsparumo didinimą, ir imtis veiksmų joms atkurti, siekiant užtikrinti, kad vandenynai būtų sveiki ir produktyvūs. 14.3. Kuo labiau sumažinti ir spręsti vandenynų rūgštėjimo poveikio problemą, įskaitant ir glaudesnį mokslinį bendradarbiavimą visais lygiais. 14.5. Iki 2020 metų išsaugoti bent 10 % pakrantės ir jūros zonų vadovaujantis nacionaliniais ir tarptautiniais įstatymais ir geriausia turima mokslinė informacija. 14a. Gilinti mokslines žinias, plėtoti mokslinių tyrimų

	<p>pajėgumus ir perduoti jūrų technologijas, atsižvelgiant į Tarpvyriausybinės okeanografijos komisijos kriterijus ir Jūrų technologijų perdavimo gaires, siekiant pagerinti vandenynų sveikatą ir didinti jūrinės biologinės įvairovės indėlį į besivystančių šalių vystymąsi, pirmiausia mažose besivystančiose salų valstybėse ir mažiausiai išsivysčiusiose šalyse.</p>
Specialiųjų temų vystymas	
1. Stiprus Lietuvos teritorinis identitetas	
	<p>Akcentuojamas vietinių kultūrų, tradicinių užsiėmimų išlaikymas, puoselėjimas ir jų perdavimas kaip galimybė užtikrinti tvarią ateitį. Šiuo atžvilgiu Lietuvos regioninė politika galėtų sekti darnaus vystymosi tiksluose iškeltus uždavinius.</p>
3. Konkurencinga valstybė	
	<p>8 tikslas. Skatinti tvarų, įtraukų ir darnų ekonomikos augimą, produktyvų įdarbinimą ir deramą darbą.</p> <p>8.1. Palaikyti ekonomikos augimą vienam gyventojui pagal nacionalines aplinkybes ir pirmiausia bent 7 % bendrojo vidaus produkto augimą per metus mažiausiai išsivysčiusiose šalyse.</p> <p>8.2. Pasiiekti aukštesnį ekonomikos našumo lygį užtikrinant įvairinimą, technologijų modernizavimą ir naujoves, įskaitant dėmesio sutelkimą į didelės pridėtinės vertės ir darbi imlius sektorius.</p> <p>8.3. Skatinti į vystymąsi orientuotą politiką, remiančią gamybinę veiklą, deramų darbo vietų kūrimą, verslumą, kūrybingumą ir naujoves, remti labai mažų įmonių, mažųjų ir vidutinių įmonių formalizavimą ir augimą, įskaitant galimybę gauti finansines paslaugas.</p> <p>10 tikslas. Mažinti nelygybę tarp šalių ir pačiose šalyse.</p> <p>10.1. Iki 2030 metų palaipsniui pasiekti ir išlaikyti neturtingiausių 40 % gyventojų pajamų augimą, kuris viršytų nacionalinį vidurkį.</p>
3.6. Palankios verslo sąlygos ir efektyvus reguliavimas	<p>Deklaruotas siekis „skatinti į vystymąsi orientuotą politiką, remiančią gamybinę veiklą, deramų darbo vietų kūrimą, verslumą, kūrybingumą ir naujoves ir remti labai mažų įmonių, mažųjų ir vidutinių įmonių formalizavimą ir augimą, įskaitant galimybę gauti</p>

	finansines paslaugas.“
--	------------------------

2.34. Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo apsaugos konvencija

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.3. Gyvybingos kaimo gyvenamosios vietovės (taip pat miesteliai ir maži miestai)	Nustatyti bendrąją politiką, kuria būtų siekiama kultūros ir gamtos paveldui suteikti tam tikrą vaidmenį bendruomenės gyvenime ir integruoti to paveldo apsaugą į visa apimančias planavimo programas.

2.35. Europos architektūros paveldo apsaugos konvencija

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.3. Gyvybingos kaimo gyvenamosios vietovės (taip pat miesteliai ir maži miestai)	„Architektūros paveldo apsaugą apibrėžtų kaip esminį miesto ir kaimo vietovių planavimo tikslą ir užtikrintų, kad į tai būtų atsižvelgiama visuose etapuose – tiek sudarant plėtros planus, tiek suteikiant leidimus vykdyti darbus. Kai įmanoma, miesto ir kaimo vietovių planavimo procese įgalintų konservuoti ir panaudoti tam tikrus pastatus, kurie patys savaime nėra saugotini pagal šios Konvencijos 3 straipsnio 1 paragrafą, tačiau kurie yra vertingi dėl jų padėties miesto ar kaimo aplinkoje ir dėl gyvenimo kokybės sumetimų.“

2.36. Ministrų komiteto rekomendacija valstybėms narėms dėl Europos kultūros paveldo strategijos XXI amžiuje

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.3. Gyvybingos kaimo gyvenamosios vietovės (taip pat miesteliai ir maži miestai)	Įgyvendinti integralaus išsaugojimo principus. Užtikrinti, kad europiečiai galėtų mėgautis aukšta gyvenimo kokybe harmoningai su kultūrine ir gamtine aplinka. Užtikrinti, kad į paveldą būtų atsižvelgiama

	kuriant tvaraus erdvinio vystymo strategijas ir programas. Vystyti viešąsias paslaugas, skirtas tvarios erdvinės plėtros problemoms spręsti, gerinant paveldo panaudą. Išsaugoti ir vystyti viešųjų paslaugų potencialą sprendžiant paveldo problemas.
III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Specialiųjų temų vystymas	
1. Stiprus Lietuvos teritorinis identitetas	
1.1. Vietos identitetas	„Materialiojo ir nematerialiojo kultūros paveldo puoselėjimas, ypač nauji naratyvai, grįsti nematerialiu paveldu (vietos savivalda, amatais, tradicinių įgūdžių produktais, šventėmis ir papročiais), prisideda prie ekonomikos, siūlo turistams autentišką kultūrinę patirtį ir stiprina vietos identitetą bei vietos gyventojų jausmą, kad jų šaknys yra šiame regione.“

2.37. 2018 m. Davoso deklaracija (Kultūros ministrų konferencija, 2018 m. sausio 20–22 d.)

III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Specialiųjų temų vystymas	
1. Stiprus Lietuvos teritorinis identitetas	
1.3. Šalies identitetas	Teigiama, kad kultūra užtikrina ir skatina ekonominį, socialinį ir aplinkos tvarumą, nes ji formuoja mūsų tapatumą ir apibrėžia mūsų palikimą. Kultūrinio identiteto išlaikymas ir puoselėjimas labai svarbus formuojant aukštos kokybės <i>Baukultur</i> (sukurta aplinka ir jos kūrimo procesai). Akcentuojama ne trumpalaikė ekonominė nauda, bet kultūros vertybių iškėlimas.

2.38. Regionų kultūros plėtros 2012–2020 m. programa

III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Specialiųjų temų vystymas	
1. Stiprus Lietuvos teritorinis identitetas	

1.2. Regioninis identitetas	Įvardijama, kad kultūros paveldas yra labai svarbus regiono kultūriniam tapatumui ir patrauklumui, taip pat būtinas pagrindas kultūrinio turizmo plėtrai bei kultūrinėmis iniciatyvomis, atspindinčioms regioninės kultūros ypatumus. Šia programa skatinama bendruomenių meninė kūrybinė saviraiška, įprasminama mėgėjų meno veikloje, regioninės kultūros iniciatyvos ir kūrybinė raiška, didinanti socialinį ir kultūrinį kapitalą regionuose, plėtojanti bendruomeniškumą, pilietiškumą ir socialinę sanglaudą.
-----------------------------	---

2.39. Baltijos jūros regiono ilgalaikio vystymo perspektyva iki 2030 m. (*VASAB Long-Term Perspective for the Territorial Development of the Baltic Sea Region*)

III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Specialiųjų temų vystymas	
3. Konkurencinga valstybė	
	Baltijos jūros regiono ilgalaikio vystymo perspektyvoje numatyta, kad 2030 m. Baltijos jūros regionas yra gerai integruotas ir nuoseklus makroregionas. Jame yra gerai subalansuota metropolinių centrų sistema, o mažieji ir vidutinio dydžio miestai veikia užtikrindami aukštą gyventojų gyvenimo kokybę tiek miesto, tiek kaimo vietovėse. Pažymėtina, kad Vilnius su Kaunu bei Šiauliai su Panevėžiu išreikšti kaip dvipolinės struktūros.

2.40. ESPON (mokslinių tyrimų programa, kuria siekiama remti teritorinės plėtros politikos formavimą Europoje)

III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Specialiųjų temų vystymas	
3. Konkurencinga valstybė	
	ESPON pateikiami įvairūs ir sistemingi duomenys apie teritorines tendencijas, susijusias su įvairiais ekonominiais, socialiniais ir aplinkosaugos aspektais, siekiant nustatyti regionų, miestų ir didesnių teritorijų

	potencialą, ekonominius iššūkius, su kuriais jie susiduria.
--	---

2.41. Europos kraštovaizdžio konvencija

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.7. Tvariai naudojami išteklių	<p>Integruoti kraštovaizdį kaip reiškinį į savo teritoriją ir miestų planavimo politiką bei savo kultūros, aplinkos, žemės ūkio, socialinę ir ekonominę politiką, taip pat į kiekvieną kitą politikos sritį, galinčią turėti poveikio kraštovaizdžiui.</p> <p>Rengiamame bendrajame plane į žemės ūkio veiklų krypčių ir intensyvumo teritorijoje erdvinį pagrindimą yra integruojamas kraštovaizdžio principas. Žemės ūkio veiklos teritorinė diferenciacija grindžiama skirtingiems kraštovaizdžio tipologiniams vienetams būdingu skirtingu geoekologiniu potencialu asimiliuoti ūkinės veiklos poveikį.</p>
III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Teritorinių temų vystymas	
4. Atsakingai naudojama jūra ir pakrantė	
4.5. Specializuotos jūros teritorijos struktūros	Deklaruojami siekiai „integruoti kraštovaizdį kaip reiškinį į savo teritoriją ir miestų planavimo politiką bei savo kultūros, aplinkos, žemės ūkio, socialinę ir ekonominę politiką, taip pat į kiekvieną kitą politikos sritį, galinčią turėti poveikio kraštovaizdžiui.“

2.42. ES dirvožemio apsaugos teminė strategija

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
2. Tvarus žemės ūkis ir gyvybingos kaimo vietovės	
2.7. Tvariai naudojami išteklių	<p>3.1. Tausus dirvožemio naudojimas:</p> <p>(1) Apsaugoti dirvožemį ir tausiai jį naudoti remiantis tokiais pagrindiniais principais: neleisti toliau degraduoti dirvožemiui ir išsaugoti jo funkcijas: kai</p>

	<p>dirvožemiu ir jo funkcijomis naudojamosi, reikia gerinti dirvožemio naudojimą ir jo valdymo būdus; kai dirvožemis yra gamtos reiškinių ar žmogaus veiklos padarinių recipientas, reikia imtis priemonių ten, kur yra žalos ištakos;</p> <p>(2) Atkurti degradavusius dirvožemius bent tiek, kad atitiktų esamus ir numatomus naudojimo poreikius, taip pat atsižvelgiant į dirvožemio atgaivinimo išlaidas.</p> <p>Rengiamame bendrajame plane akcentuojama tai, kad žemės ūkio veiklos valdymo priemonės nukreiptos į pagrindinio jų išteklius – dirvožemio – degradacijos stabdymą, jame organinės anglies sankaupų didinimą ir prielaidų dirvožemio kokybei bei našumui didėti, sudarymą.</p>
--	---

2.43. Efektyvaus išteklių naudojimo Europos planas

III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Teritorinių temų vystymas	
4. Atsakingai naudojama jūra ir pakrantė	
4.5. Specializuotos jūros teritorijos struktūros	<p>Deklaruojami siekiai: „Jūros išteklių naudojimo efektyvumo didinimas, jūros teritorijoje naudojant erdvinio planavimo priemones;“</p> <p>„Remti tvarų jūros išteklių naudojimą, nustatant inovatyvaus verslo galimybes jūros ir pakrančių ekonomikoje;“</p> <p>„Įgyvendinti Jūrų strategijos pagrindų direktyvą ir nustatyti saugomas jūrų teritorijas.“</p>

2.44. Nacionalinė miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012–2020 m. programa

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
4. Ekosistemos – geoekologinio kompensavimo sistema	
4.1. Gamtinis karkasas	<p>7.1. Išsaugoti ir gausinti Lietuvos miškus ir jų išteklius.</p> <p>7.2.1. Didinti šalies miškingumą – įveisti mišką nenaudojamoje ir žemės ūkiui netinkamoje žemėje, taip</p>

	<p>pat finansiškai skatinti įveisti miškus privačioje ir valstybinėje žemėje.</p> <p>7.7. Išsaugoti ir didinti miško ekosistemų tvarumą atsižvelgiant į jų ekologinį ir socialinį vaidmenį, klimato kaitos įtaką.</p> <p>7.8.1. Didinti miško ekosistemų ekologinį ir kraštovaizdžio stabilumą.</p> <p>Rengiamame bendrajame plane miškų ištekliai bei jų ekologinė vertė laikomi vienu iš esminių kraštovaizdžio komponentų, užtikrinančių gamtinio karkaso ekologinio kompensavimo funkcijų patikimumą. Šių funkcijų užtikrinimas siejamas su miškų brandumo palaikymu ir su tuo susijusio ekosisteminio tvarumo didinimu. Todėl miškų išteklių gausinimas ir jų brandumo didinimas laikomas vienu iš prioritetų, įgyvendinant LR BP gamtinio karkaso vystymo sprendinius.</p>
5. Išteklių sistema	
5.4. Bioprodukciniai miškų ištekliai	<p>7.1. Išsaugoti ir gausinti Lietuvos miškus ir jų išteklius.</p> <p>7.2.1. Didinti šalies miškingumą – įveisti mišką nenaudojamoje ir žemės ūkiui netinkamoje žemėje, taip pat finansiškai skatinti įveisti miškus privačioje ir valstybinėje žemėje.</p> <p>7.2.2. Plėtoti miškų atkūrimą genetiniu-ekologiniu pagrindu selekciškai vertinga ir kokybiška miško dauginamąja medžiaga, optimizuoti miško dauginamosios medžiagos auginimą, siekiant ilgalaikėje perspektyvoje aprūpinti rinką kokybiškais miško sodmenimis.</p> <p>7.2.3. Didinti šalies ažuolynų plotus.</p> <p>7.3. Užtikrinti racionalų Lietuvos miškų išteklių naudojimą ir didinti medynų produktyvumą.</p> <p>7.8.2. Skatinti rekreacinių miško funkcijų plėtrą, rekreacinės infrastruktūros objektų miškuose įrengimą ir tvarkymą.</p> <p>Rengiamame bendrajame plane akcentuojama miškų daugiafunkciškumas, t. y. į juos žvelgiama ne tik kaip į bioprodukcinius išteklius, tačiau ir kaip į kraštovaizdžio tvarumą bei gamtinį rekreacinį potencialą, generuojantį aplinkos komponentą. Todėl LR BP koncepcijos miškų išteklių sprendiniai orientuoti</p>

	į jų gausinimą ir ilgalaikį tvarumą.
--	--------------------------------------

2.45. Lietuvos turizmo plėtros 2014–2022 m. programa

II dalis. Erdvinių sistemų vystymas	
3. Susisiekimo sistema / mobilumas	
3.1.5. Rekreacinės paskirties susisiekimo infrastruktūra	<p>16. Plėtoti turizmo infrastruktūrą ir gerinti paslaugų kokybę.</p> <p>30. Plėtoti patrauklius turistinius maršrutus.</p> <p>31. Gerinti Lietuvos pasiekiamumą.</p> <p>Rengiamo bendrojo plano koncepcijoje Lietuvos rekreacinių išteklių naudojimas užtikrinamas plėtojant rekreacinės infrastruktūros sistemą, užtikrinant regioninius ryšius tarp skirtingu rekreaciniu potencialu pasižyminčių regionų ir tarptautinius – didinant rekreacinių išteklių naudojimo tarptautiškumą.</p> <p>Koncepcijos saugomų teritorijų sistemos vystymo sprendiniuose numatyta vystyti rekreacinių parkų sistemą ir tobulinti esamus valstybinius parkus. Tai siejasi su žaliojo (ekologinio) turizmo plėtojimu ir jo teritorinės sistemos kūrimu.</p>
5. Išteklių sistema	
5.5. Rekreaciniai ištekliai	<p>Rekreaciniai ištekliai dėl savo išskirtinumo, savitumo ir pasiskirstymo netolygumo diferencijuojami į atskirus rekreacinius regionus.</p> <p>20. Plėtoti kultūrinio turizmo, verslo turizmo, sveikatos turizmo ir žaliojo (ekologinio) turizmo viešąją ir privačią infrastruktūrą prioritetiniuose turizmo plėtros regionuose.</p> <p>25. Didžiausio turistinio potencialo teritorijos, kuriose prioritetas teikiamas sveikatos turizmo plėtrai, numatytos kurortuose (Druskininkuose, Palangoje, Birštone ir Neringoje), kurortinėse teritorijose (Anykščiuose ir Trakuose) ir trijuose didžiuosiuose Lietuvos miestuose (Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje).</p> <p>Rengiamo bendrojo plano koncepcijoje numatytas įvairiapusis rekreacinių išteklių naudojimas, diferencijuojant rekreacinius centrus pagal jų svarbą, išskiriant kultūrinius regionus ir juos tarpusavyje</p>

	siejant rekreacinės infrastruktūros ryšiais, taip užtikrinant integralų ir įvairių išteklių naudojimą bei jų tarptautiškumo didinimą.
--	---

2.46. 1992 m. Helsinkio konvencija dėl Baltijos jūros baseino jūrinės aplinkos apsaugos

III dalis. Vystymo kryptys ir prioritetai	
Teritorinių temų vystymas	
4. Atsakingai naudojama jūra ir pakrantė	
4.5. Specializuotos jūros teritorijos struktūros	Konvencijos šalys atskirai ar kartu imasi visų reikiamų įstatyminių, administracinių ar kitų atitinkamų priemonių sustabdyti ir panaikinti taršą, siekiant paremti Baltijos jūros baseino aplinkos atkūrimą bei palaikyti jos ekologinę pusiausvyrą.

LIETUVA 2030
bendrasis planas